

CUPRINS:

1. Scopul proiectului depus la concurs (obligatoriu).....	3
3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor (obligatoriu)	3
Pentru anul 2024	3
Pentru anul 2025	3
4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor	4
În anul 2024	4
În anul 2025	4
5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)	5
Rezultatele obținute la etapa anului 2024.....	5
Rezultatele obținute la etapa anului 2025.....	5
6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu) și în formă de prezentări la foruri științifice (comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor)	9
Lista publicațiilor în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea Anexa 2).....	11
7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu).....	12
8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)	13
9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu).....	13
10. Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc. (obligatoriu).....	14
11. Recomandări, propuneri (opțional).....	14
Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect	15
Anexa 2.....	17
Anexa 3.....	19
Anexa 4.....	20
Anexa 5. Avizele Comisiei de Etică	21
Anexa 6. Decizia Senatului ASEM	23

1. Scopul proiectului depus la concurs (obligatoriu).

Scopul principal al acestui proiect constă în identificarea impactului social al implementării Sistemului depozit de returnare a ambalajului reciclabil (plastic, sticlă, doze) pentru cele mai expuse grupuri țintă pe întregul lanț de aprovizionare în Republica Moldova.

Acest scop principal a fost divizat pe 2 etape pentru anul 2024 și 2025

Scopul etapei anului 2024: Analiza conceptului, esenței și mecanismului de funcționare a Sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile.

Scopul etapei anului 2025: Analiza premiselor de implementare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile în Republica Moldova, precum și aL impactului acestuia.

2. Obiectivele specifice

Pentru anul 2024

1. De a cerceta și a fundamenta din punct de vedere științific conceptul de Sistem de depozit de returnare a ambalajelor reciclabile (plastic, sticlă, etc)).

2. De a analiza experiența țărilor din UE care implementează cu succes acest sistem de depozit

Pentru anul 2025

1. Analiza premiselor de implementare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile în Republica Moldova

2. Analiza impactului sistemului depozit de returnare în Republica Moldova

3. Acțiunile planificate pentru realizarea scopului și obiectivelor (obligatoriu)

Pentru anul 2024

- Se va analiza conceptul și mecanismul de funcționare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile
- Se va analiza experiența internațională și practica de implementare a sistemului depozit de returnare în UE
- Se va efectua o deplasare în România pentru o vizită de studiu privind mecanismul de funcționare a sistemului depozit de returnare.
- Se va organiza o masă rotundă.

Pentru anul 2025

1. Se va efectua un studiu, în baza chestionarelor pentru a identifica gradul de pregătire socială pentru integrarea sistemului depozit de returnare
2. Se va efectua un studiu pentru identificarea tarifelor și capacitatea de plată a utilizatorilor
3. Participare la Conferința științifică anuală organizată de Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, 5-7 iunie 2025
4. Se va efectua un studiu privind situația actuală în RM cu privire la deșeurile de plastic, sticlă, metal (doze) (deșeuri care se returnează prin intermediul sistemului depozit)
5. Se vor identifica avantajele și dezavantajele sistemului de depozit de returnare pentru R. Moldova.
6. Se va organiza o Masă Rotundă.

4. Acțiunile realizate pentru atingerea scopului și obiectivelor

În anul 2024

- A fost analizat conceptul și mecanismul de funcționare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile.
- A fost analizată experiența internațională și practica de implementare a sistemului depozit de returnare în UE.
- S-a efectuat o deplasare în România, București la *Institutul de Economie Agrară* pentru a participa la Simpozionul organizat de ei și o scurtă vizită de studiu privind mecanismul de funcționare a sistemului depozit de returnare în România (perioada 4-7 decembrie 2024).
- A fost organizată o masă rotundă Sisteme garanție - returnare al ambalajului reciclabil: concept și experiența internațională. Lecții pentru R. Moldova, 09 decembrie, ora 11-00, La această masă au fost prezentate 3 rapoarte, care au fost plasate pe site INCE. <https://www.ince.md/invitatie-la-masa-rotunda-sisteme-garantie-returnare-al-ambalajului-reciclabil-concept-si-experienta-internationala-lectii-pentru-r-moldova-09-decembrie-2024-ora-11-00/>. La Masa rotundă au participat 25 persoane.

În anul 2025

1. A fost efectuat un studiu ”Percepțiile consumatorilor privind implementarea sistemului de garanție-returnare în RM”, în baza chestionarului, pentru a identifica gradul de pregătire socială pentru integrarea sistemului depozit de returnare. Chestionarul a fost aprobat la Comisia de Etică INCE (se anexează) și conține 26 de întrebări. La sondaj au participat 608 respondenți. Chestionarul a fost plasat pe google forms: <https://forms.gle/NkeaWH1PdxthnNRh8>. Răspunsurile au fost acumulate în format mixt: online prin google forms, dar și prin intermediul telefonului. Toate răspunsurile sunt în anonim, astfel, au fost păstrate toate drepturile de confidențialitate a respondenților.
2. În chestionarul menționat mai sus, a fost inclus un set de întrebări destinate identificării opiniei respondenților privind tariful pe care îl preferă, gradul de pregătire de a achita acest supliment la preț, gradul de percepere a povarei financiare asupra bugetului familiei, precum și capacitatea de plată. Răspunsurile oferite de cei 608 respondenți au permis elaborarea studiului ”Gradul de pregătire financiară a consumatorilor privind participarea la SGR”, care a identificat tarifele preferate de populație și capacitatea de plată a utilizatorilor.
3. A fost elaborat un studiu ”Implementarea Sistemului de Garantare Returnare a ambalajului în Republica Moldova”, în baza chestionarului, destinat pentru principalii actori implicați. Chestionarul a fost aprobat la Comisia de Etică INCE (se anexează). Acest sondaj a vizat producătorii/importatorii de produse cu ambalaje returnabile, comercianții (în special retailurile mari), care urmează să instaleze SGR și reciclatorii. La sondaj au răspuns 26 de agenți economici. Chestionarul a fost plasat pe platforma google forms <https://forms.gle/rSWyimZBRA6Y4tvD6>. Metodologia de colectare a răspunsurilor, a fost,

de asemenea, mixtă online și prin telefon. A fost efectuat un studiu privind situația actuală în R.Moldova cu privire la deșeurile, care se returnează prin intermediul sistemului depozit. Raportul conține informație doar pentru anii 2022-2023.

4. Au fost identificate avantajele și dezavantajele sistemului de depozit de returnare pentru R. Moldova.
5. Au fost pregătite 3 rapoarte în cadrul a 3 conferințe internaționale peste hotare (a vedea mai jos la comp. Diseminarea rezultatelor).
6. S-a participat la 3 expoziții internaționale: „INFOINVENT-2025”, ediția a XIX-a (**medalie de argint**), „Excellent IDEA 2025”, (**medalie de aur**), Euroinvent 2025, Iasi, România, (**medalie de argint**).
7. A fost organizată Masa Rotundă Sistemul de garanție-returnare în R. Moldova: rezultatele cercetării și perspective de implementare, 01.12.2025. https://conferinte.stiu.md/event_page/1541. În cadrul mesei rotunde au fost prezentate 2 rapoarte, care sunt plasate pe site INCE.

5. Rezultatele obținute (descriere narativă 3-5 pagini) (obligatoriu)

Rezultatele obținute la etapa anului 2024

R. 1. Fundamentarea conceptului și mecanismului de funcționare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile.

R.2. Analiza experienței internaționale și practica de implementare a sistemului depozit de returnare în UE.

R. 3. Studiu de caz privind mecanismul de funcționare a sistemului depozit de returnare în România: preluarea de bune practici (raport în baza vizitei de studiu): Lecții și Provocări pentru Republica Moldova.

Rezultatele etapei 2024 au fost raportate detaliat și se pot găsi pe linkul <https://www.ince.md/wp-content/uploads/2025/01/Perciun-Raport-ANCD-2024.pdf>

Rezultatele obținute la etapa anului 2025

1. Studiu ”Percepțiile consumatorilor privind implementarea sistemului de garanție-returnare”

Cercetarea a analizat percepțiile și comportamentele consumatorilor, concentrându-se pe nivelul lor de cunoaștere, atitudinile și intențiile de a utiliza sistemul. Rezultatele au evidențiat rolul fundamental al populației în

Table 1. Cross-tabulation of Age (rows) against Location (columns)

Age	Rural	Urban	Total
18-25	38.8%	61.2%	116
26-35	73.5%	26.5%	117
36-50	64.2%	35.8%	148
51-65	40.9%	59.1%	132
over 65	37.9%	62.1%	95
TOTAL	52.0%	48.0%	608

Source: Author's calculations based on survey data

optimizarea funcționării SGR și au subliniat necesitatea desfășurării campaniilor de informare și educare, pentru a încuraja participarea

activă și pentru a crește gradul de conștientizare privind beneficiile economiei circulare. Cercetarea s-a bazat pe răspunsurile a 608 respondenți. Infograficele se găsesc aici <https://drive.google.com/drive/u/0/my-drive>

Studiu a permis testarea a 4 ipoteze:

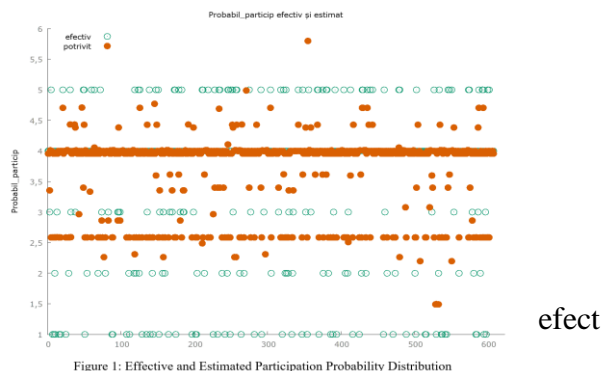
H1: Nivelul actual de conștientizare a consumatorilor despre DRS are un efect pozitiv și semnificativ asupra intenției de participare la sistem.

H2: Motivația economică are o influență mai puternică asupra intenției de participare la SGR comparativ cu motivația ecologică.

H3: Percepția barierelor logistice are un negativ și semnificativ asupra intenției de participare la DRS.

H4: Nivelul de informare despre beneficiile DRS pentru economia circulară are un efect pozitiv și semnificativ asupra intenției de participare la sistem.

Astfel, primul model de regresie, care analizează impactul fiecărei bariere în mod individual, oferă rezultate interesante și parțial contraintuitive. Puterea explicativă a modelului este moderată ($R^2 = 0,37$), ceea ce indică faptul că aproximativ 37% din variația intenției de participare poate fi explicată prin barierele percepute. Contrar așteptărilor inițiale, nu toate barierele au un efect negativ asupra intenției de participare. PriceBarrier ($\beta = 1,37$, $p < 0,001$), InfoBarrier ($\beta = 0,81$, $p < 0,001$) și InfrastruBarrier ($\beta = 1,03$, $p < 0,001$) au coeficienți pozitivi și statistic semnificativi, sugerând că respondenții care au identificat aceste bariere tind totuși să manifeste o intenție mai ridicată de participare. Acest rezultat aparent contradictoriu poate indica faptul că persoanele cu un nivel mai înalt de interes și motivație pentru participare sunt și cele care conștientizează mai bine eventualele provocări. În schimb, CostBarrier ($\beta = -1,09$, $p < 0,001$) are un efect negativ puternic asupra intenției de participare, confirmând parțial ipoteza noastră. TimeBarrier ($\beta = -0,32$, $p < 0,1$) și RowBarrier ($\beta = -0,37$, $p < 0,1$) au, de asemenea, efecte negative, însă cu un nivel mai redus de semnificație statistică. Pentru a examina nu doar efectul fiecărei bariere în parte, ci și impactul cumulativ al dificultăților percepute, am construit un al doilea model în care am analizat relația dintre numărul total de bariere identificate de fiecare respondent și intenția acestuia de a participa la SGR. Al doilea model oferă un rezultat surprinzător. Coeficientul pozitiv și semnificativ statistic ($\beta = 0.097$, $p < 0.001$) arată că, în medie, cu cât o persoană identifică mai multe bariere, cu atât este mai mare probabilitatea sa de a participa la sistem. Totuși, puterea explicativă a modelului este relativ redusă ($R^2 = 0.098$), ceea ce sugerează că numărul total de bariere, în sine, nu este un predictor puternic al intenției de participare. Aceste rezultate aparent contradictorii pot fi explicate din mai multe perspective. Este posibil ca persoanele mai interesate de SGR să aibă o conștientizare mai profundă a potențialelor dificultăți, identificând mai multe bariere, dar păstrând totuși o intenție ridicată de participare. Alternativ, identificarea barierelor poate reflecta o atitudine critic-construcțivă, nu o opoziție față de sistem. Paradoxul legat de bariere necesită o interpretare nuanțată. Coeficienții pozitivi pentru unele bariere (preț, lipsa informațiilor, infrastructură) și corelația pozitivă dintre numărul total de bariere și intenția de participare pot fi explicate prin fenomenul de „conștientizare critică”. Acesta apare atunci când persoanele mai implicate și interesate sunt și cele mai atente la obstacole. Totodată, acest model dual al percepției barierelor este în concordanță cu teoriile comportamentului planificat și sugerează că identificarea barierelor structurale poate indica un nivel ridicat de informare și implicare, nu o reticență. Astfel, identificarea barierelor nu reprezintă neapărat o atitudine negativă, ci una analitică și constructivă.

Există însă o distincție importantă între tipurile de bariere. Barierele structurale (preț, lipsă de informații, infrastructură) sunt percepute ca obstacole ce pot fi depășite prin intervenții sistemice și nu reduc intenția de participare a celor care cunosc avantajele SGR. În schimb, barierele personale (costuri ascunse, timp, cozi) reprezintă inconveniente directe și au un impact negativ asupra intenției de participare.

Cercetarea sugerează că abordarea barierelor specifice, în special cele legate de costuri ascunse, timp și gestionarea cozilor, poate avea un impact semnificativ asupra creșterii participării. Totodată, transparența privind costurile și dezvoltarea unei infrastructuri adecvate pot valorifica interesul deja existent al persoanelor conștiente de aceste aspecte.

În concluzie, ipoteza conform căreia percepția barierelor are un efect negativ și semnificativ asupra intenției de participare la SGR este doar parțial confirmată – fiind valabilă pentru unele bariere specifice, dar nu pentru totalul barierelor. Această nuanță oferă o înțelegere mai profundă a complexității factorilor care influențează disponibilitatea cetățenilor de a participa la sistem.

Prin urmare, sistemul de returnare trebuie proiectat astfel încât să fie cât mai convenabil și rapid (puncte de colectare accesibile, procese simple de scanare/returnare). În lipsa unor condiții care permit viteză, participanții pot renunța sau pot ignora sistemul. Infrastructura joacă un rol esențial în reducerea timpului de returnare. Astfel, trebuie creată o rețea amplă de puncte de colectare, plasate strategic (lângă supermarketuri, parcuri, zone rezidențiale) și echipate cu tehnologii rapide. Toate acestea ar răspunde nevoilor majorității respondenților, care nu doresc să petreacă mai mult de 5–10 minute pentru returnarea ambalajelor. Chiar și în contextul barierelor identificate și a timpului necesar pentru returnare, respondenții consideră că SGR în Republica Moldova va avea o eficiență moderată. Aceștia au evaluat eficiența pe o scară de la 1 la 5. Aproximativ 52% cred că sistemul va fi moderat eficient, 8% îl consideră foarte eficient, iar 9% – deloc eficient.

Această evaluare poate fi interpretată astfel:

Percepție realistă a obstacolelor. Respondenții sunt conștienți de provocările legate de costuri și timp, dar nu le văd ca pe bariere insurmontabile care ar anula complet beneficiile sistemului.

Echilibru între costuri și beneficii. Faptul că puțini respondenți se află la extreme sugerează o percepție echilibrată: dificultățile există, dar pot fi compensate.

Așteptări moderate, dar realiste. Evaluarea moderată reflectă o atitudine pragmatică. Respondenții se așteaptă la îmbunătățiri, dar nu la rezultate spectaculoase.

Necesitatea măsurilor compensatorii. Percepția moderată subliniază nevoia de măsuri complementare – acces la puncte de colectare, informare, soluții tehnologice rapide – pentru maximizarea eficienței.

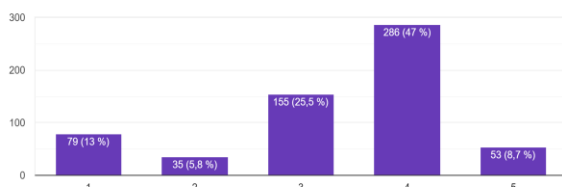
Astfel, respondenții cred că sistemul poate funcționa la un nivel satisfăcător în Republica Moldova, iar prin intervențiile potrivite ale autorităților și o comunicare eficientă, potențialul SGR poate fi valorificat pe deplin.

2. Studiu ”Gradul de pregătire financiară a consumatorilor privind participarea la SGR” este o parte componentă a studiului menționat mai sus. Obiectivul acestuia a constat în identificarea opiniei respondenților privind perceperea unei taxe de deposit pentru ambalajele care urmează a fi returnate. Acest studiu a permis să identificăm că pentru circa 80% din respondenți, taxa de 2 lei este agreată și cea mai preferabilă, iar circa 55% din respondenți preferă ca această taxă să fie

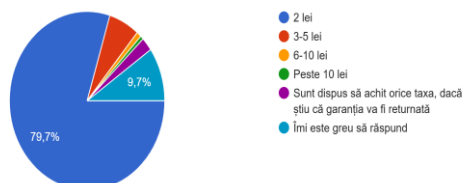
rambursată sub formă de reducere la următoarele cumpărături.

Astfel, acest studiu poate deveni drept o argumentare pentru factorii de decizie, dat fiind faptul că SGR în Republica Moldova va deveni operațional la nivel național, cu obligativitate începând din ianuarie 2026 sau cel târziu ianuarie 2027, în funcție de desemnarea administratorului, permițând consumatorilor să returneze ambalajele din plastic, sticlă sau metal și să recupereze garanția plătită la achiziție. (Taxa preconizată - 2 MDL).

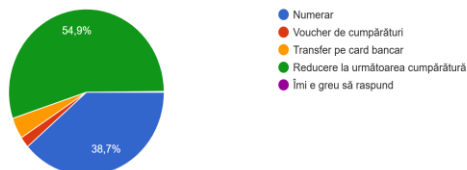
18. Cât de acceptabil considerați plățirea unei taxe de depozit pentru ambalajele care vor fi returnate? (1=Deloc acceptabil: Nu sunt de acord cu ... și sunt dispus să particip activ în acest sistem. 608 răspunsuri

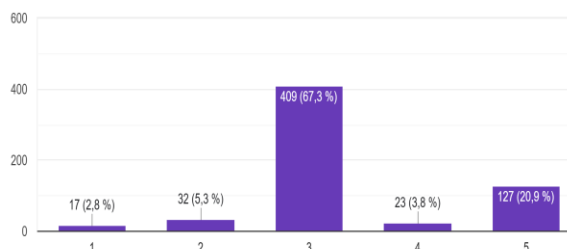
22. Ce sumă considerați rezonabilă pentru taxa rambursabilă per ambalaj? 607 răspunsuri

23. Cum ați prefera să vi se returneze taxa rambursabilă 608 răspunsuri

24. Cum percepeți impactul financiar al taxei rambursabile asupra bugetului Dvs.? (1=Deloc semnificativ, 2= Puțin semnificativ, 3=Moderat, 4=Semnificativ, 5=Foarte semnificativ) 608 răspunsuri

S-a dovedit că dacă respondenții consideră că beneficiile (financiare sau ecologice) nu justifică timpul investit, disponibilitatea lor de participare scade. De aceea, este necesară o campanie de informare care să evidențieze impactul pozitiv al reciclării și beneficiile tangibile (reduceri, vouchere, premii), pentru a demonstra că timpul alocat nu este irosit.

Pentru ca SGR să aibă succes, sistemul trebuie adaptat cerințelor consumatorilor, care preferă o experiență rapidă și ușor de integrat în rutina zilnică. Astfel, infrastructura accesibilă, comunicarea clară și recompensele adecvate pot consolida percepția că timpul investit merită efortul, contribuind la creșterea participării.

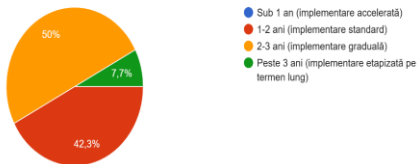
3. Studiu privind implementarea Sistemului de Garantare Returnare a ambalajului în Republica Moldova a constat în identificarea impactului implementării Sistemului depozit de returnare a ambalajului reciclabil pentru importatori/producători, comercianți și reciclatori. La sondaj au participat 26 agenți economici. Infograficele se găsesc aici. <https://drive.google.com/drive/u/0/my-drive>

Studiul a permis identificarea principalelor impedimente anticipate de către agenții economici în implementarea SGR (cum ar fi în aplicarea emblemei SGR pe ambalajele produselor comercializate, logistica,

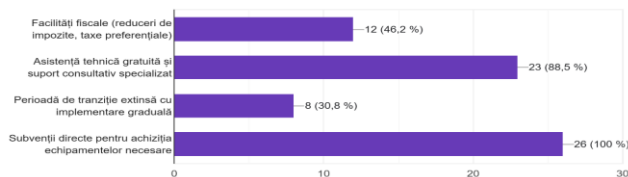

costuri, majorarea prețurilor, etc.). Totodată, studiul a dus la elucidarea tipurilor de stimulente care ar motiva actorii principali să implementeze eficient SGR în contextul economic al Republicii Moldova.

Care considerați că ar fi intervalul de timp rezonabil pentru implementarea completă a SGR în Republica Moldova, ținând cont de specificul pieței locale?
26 de răspunsuri

Ce tipuri de stimulente ar motiva organizația dvs. să implementeze eficient SGR în contextul economic al Republicii Moldova?
26 de răspunsuri

4. Au fost identificate avantajele și dezavantajele sistemului de depozit de returnare pentru R. Moldova.

Implementarea unui Sistem de Garanție-Returnare (SGR) reprezintă una dintre cele mai importante măsuri de politică menite să îmbunătățească gestionarea deșeurilor și să promoveze practicile economiei circulare. Scopul acestui studiu a fost de a evalua potențialele avantaje și dezavantaje ale introducerii SGR în Republica Moldova, unde sistemul este planificat să devină operațional în anul 2027. Cercetarea a utilizat o abordare mixtă, combinând analiza documentelor de politici europene și naționale cu sondajul părților interesate, inclusiv producători, reciclatori, comercianți și consumatori finali. Rezultatele au indicat faptul că SGR ar putea crește semnificativ ratele de colectare și reciclare a ambalajelor din plastic, sticlă și aluminiu, ar putea reduce poluarea mediului și încuraja implicarea publicului în practici sustenabile. Cu toate acestea, au fost identificate și câteva provocări, precum necesitatea unor investiții inițiale mari în infrastructură, bariere logistice în implementarea la nivel național și posibila rezistență a producătorilor și consumatorilor la costuri și schimbări de comportament.

6. Diseminarea rezultatelor obținute în proiect în formă de publicații (obligatoriu) și în formă de prezentări la foruri științifice (*comunicări, postere – pentru cazurile când nu au fost publicate în materialele conferințelor*)

Participare la conferințe internaționale peste hotare

1. Timofei, O., Perciun, R., Iordachi, V. (2025) Raport "Consumer perceptions in the implementation of deposit return system" la Conferința științifică anuală organizată de Universitatea de Științe Agronomice și Medicină Veterinară din București, 5-7 iunie 2025, https://agricultureforlife.usamv.ro/images/2025/Book_of_Abstracts/Management_Book_of_Abstracts_2025.pdf
2. Perciun R, (2024) Raport " Analiza factorilor determinanți în implementarea sistemului garanție-returnare în Republica Moldova, autori Perciun R. Timofei O, Iordachi V. raportor Perciun R. – la Sesiunea științifică internațională Cercetări De Economie Agrară Și Dezvoltare Rurală cu tema Reziliență, sustenabilitate și profitabilitate în sectorul agricol și

spațiul rural, organizată de Institutul de Economie Agrară, București, 5 decembrie 2024,
<http://www.eadr.ro/>

Participare la conferințe internaționale în țară

1. Perciun R.(2025) Raport ”Deposit-return system in Republic of Moldova: the potential advantages and disadvantages” la International Scientific-Practical Conference Economic Growth in the Face of Global Challenges Strategies for Sustainable Growth, Demographic Resilience, and Social Equity, XIX editie, October 9-10, 2025, INCE ASEM.,
https://www.ince.md/wp-content/uploads/2025/10/Extended_Conference_Programme_NIER_2025.pdf
2. Timofei O (2024) Raport ”Implementarea sistemului garanție-returnare în Republica Moldova și impactul asupra reciclării”, la Conferința Științifică Internațională ”Promovarea Valorilor Socio-Economice În Contextul Integrării Europene” ediția a -7, 06-07 decembrie 2024, USEM, https://usem.md/uploads/files/News/Conferin%C8%9Be/2024/6-7%20decembrie%202024/Programa_Conferinta_6_7_decembrie_2024.pdf
3. Iordachi V. (2024) Raport ”De la teorie la practică: impactul sistemelor de garantare-returnare a ambalajelor” la Conferința Științifică Internațională ”Promovarea Valorilor Socio-Economice În Contextul Integrării Europene” ediția a -7, 06-07 decembrie 2024, USEM, https://usem.md/uploads/files/News/Conferin%C8%9Be/2024/6-7%20decembrie%202024/Programa_Conferinta_6_7_decembrie_2024.pdf

Participare evenimente naționale

1. Perciun R. (2025) Raport „Impactul implementării Sistemului de Garanție-Returnare asupra agenților economici: avantaje, provocări și așteptări”, Masa rotundă Sistemul de garanție-returnare în R. Moldova: rezultatele cercetării și perspective de implementare, 01.12.2025, https://conferinte.stiu.md/event_page/1541
2. Iordachi V. (2025) Raport „Nivelul de pregătire educațională și financiară a consumatorilor pentru participarea la Sistemul de Garanție-Returnare”, Masa rotundă Sistemul de garanție-returnare în R. Moldova: rezultatele cercetării și perspective de implementare, 01.12.2025, https://conferinte.stiu.md/event_page/1541
3. Timofei O (2024) Raport ”Sisteme garanție - returnare: principii fundamentale și implementare” la Masa Rotundă Sisteme garanție - returnare al ambalajului reciclabil: concept și experiența internațională. Lecții pentru R. Moldova, 09 decembrie, 2024, ora 11-00, Chișinău, INCE, ASEM, <https://www.ince.md/invitatie-la-masa-rotunda-sisteme-garantie-returnare-al-ambalajului-reciclabil-concept-si-experienta-internationala-lectii-pentru-r-moldova-09-decembrie-2024-ora-11-00/>
4. Iordachi V. (2024) Raport ”Sisteme garanție - returnare a ambalajului reciclabil: experiența internațională” la Masa Rotundă Sisteme garanție - returnare al ambalajului reciclabil: concept și experiența internațională. Lecții pentru R. Moldova, 09 decembrie, 2024, ora 11-00, Chișinău, INCE, ASEM, <https://www.ince.md/invitatie-la-masa-rotunda-sisteme-garantie-returnare-al-ambalajului-reciclabil-concept-si-experienta-internationala-lectii-pentru-r-moldova-09-decembrie-2024-ora-11-00/>
5. Raport ”Lecții de învățat pentru Republica Moldova”, raportor Perciun R. la Masa Rotundă Sisteme garanție - returnare al ambalajului reciclabil: concept și experiența

internațională. Lecții pentru R. Moldova, 09 decembrie, 2024, ora 11-00, Chișinău, INCE, ASEM, <https://www.ince.md/invitatie-la-masa-rotunda-sisteme-garantie-returnare-al-ambalajului-reciclabil-concept-si-experienta-internationala-lectii-pentru-r-moldova-09-decembrie-2024-ora-11-00/>

Participarea la expoziții

1. Perciun, R., Timofei, O., & Iordachi, V. (2025). Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului "Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova". Participare la Expoziția Internațională Specializată (EIS) „INFOINVENT-2025”, ediția a XIX-a, Medalia de argint <https://infoinvent.md/>

2. Perciun, R., Timofei, O., & Iordachi, V. (2025) "Consumer Perceptions in the Implementation of Deposit Return System". Poster prezentat la 4th edition of International Exhibition of Innovation and Technology Transfer - Excellent IDEA 2025, Chișinău, Republica Moldova, 11-12 septembrie 2025. **Medalie de aur.** <https://excellentidea.ase.md/>

3. Perciun, R., Timofei, O., & Iordachi, V. (2025) "Scientific Results Obtained Within The Project 24.80012.7007.10SE Social Impact Analysis For The Return Guarantee System Of Recyclable Packaging In The Republic Of Moldova", Poster la Euroinvent 2025, Iasi, România, **Medalie de argint,** https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT_2025.pdf

Lista publicațiilor în care se reflectă doar rezultatele obținute în proiect, perfectată conform cerințelor față de lista publicațiilor (a se vedea Anexa 2)

în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

1. TIMOFEI, O., PERCIUN, R., IORDACHI, V. (2025). Consumer perceptions in the implementation of deposit return system. *Scientific Papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development"*, 25(2), 855. ISSN 2284-7995, ISSN Online 2285-3952. IF=0.9(2024). Disponibil: https://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.25_2/volume_25_2_2025.pdf

Articole în materiale ale conferințelor științifice

în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

2. PERCIUN, R., IORDACHI, V., TIMOFEI, O. (2025). Citizen engagement in ecological transition and circular economy in the Republic of Moldova: evaluating attitudes towards sustainability. În *Challenges, opportunities, and policies for sustainability in the European Union: Proceedings of the NextStepEU International Conference* (pp. 145–177). Iași, România: Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”. DOI: 10.47743/nextstepeu.2025-11145. Disponibil la: https://nextstepeu.uaic.ro/wp-content/uploads/2025/10/NextStepEU_online.pdf

3. PERCIUN, R.; IORDACHI, V.; TIMOFEI, O. Deposit refund systems as effective tools for the circular economy transition: evidence from the Republic of Moldova. În: *Proceedings of the IX International Applied Social Sciences Congress (C-IASOS – 2025)*, 13–15 October 2025. Rome: Sapienza University, pp. 664-678. Sapienza University, Rome, Italy. ISBN: 978-625-94328-6-1. Disponibil la: https://drive.google.com/file/d/1Jp9bvVA8PAWGyP9qbZAhlaDD7KNZLt_s/view

Teze ale conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

4. PERCIUN, R., VUTCARĂU, V. (2025). Deposit-return system in Republic of Moldova: the potential advantages and disadvantages. În *International Scientific-Practical Conference Economic Growth in the Face of Global Challenges: Strategies for Sustainable Growth, Demographic Resilience, and Social Equity*, XIX ediție, 9–10 octombrie 2025, INCE ASEM. Disponibil la: https://www.ince.md/wp-content/uploads/2025/10/Extended_Conference_Programme_NIER_2025.pdf

Materiale la saloanele de invenții

5. PERCIUN, R., TIMOFEI, O., IORDACHI, V. (2025). Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului „Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova”. Poster prezentat la *Expoziția Internațională Specializată (EIS) „INFOINVENT-2025”*, XIX ediție. Disponibil la: <https://infoinvent.md/>

6. PERCIUN, R., TIMOFEI, O., IORDACHI, V. (2025). Consumer Perceptions in the Implementation of Deposit Return System. Poster prezentat la *4th edition of International Exhibition of Innovation and Technology Transfer - Excellent IDEA 2025*, Chișinău, Republica Moldova, 11–12 septembrie 2025. Disponibil la: <https://excellentidea.ase.md/>

7. PERCIUN, R., TIMOFEI, O., IORDACHI, V. (2025). Scientific results obtained within the project 24.80012.7007.10SE “Social impact analysis for the return guarantee system of recyclable packaging in the Republic of Moldova”. Poster prezentat la *Euroinvent 2025*, Iași, România. Disponibil la: https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT_2025.pdf

Lucrări științifico-metodice și didactice

8. PERCIUN R., IORDACHI V, TIMOFEI O. (2024) Sisteme de garanție-returnare al ambalajului reciclabil. Ghid,. Academia de Studii Economice din Moldova, Institutul National de Cercetări Economice. – Chișinău: [S. n.], 2024 - 57 p. ISBN SBN 978-5-86654-182-9., <https://rses.ince.md/items/486c3f5a-550a-46be-b5eb-b41d6cb2adc1>

7. Impactul științific, social și/sau economic al rezultatelor științifice obținute în cadrul proiectului (obligatoriu)

Impact științific: Dezvoltarea bazei teoretico-metodologice a conceptului de sistem depozit de returnare, posibilitatea de a participa la proiecte internaționale, parteneriate internaționale în domeniul protecției mediului și economie circulară

Impact metodologic și instrumental: argumentarea mecanismului de implementare a sistemului depozit de returnare în Republica Moldova, explicarea mecanismului de funcționare a acestui sistem, oferirea unor recomandări privind funcționarea eficientă a sistemului depozit de returnare în baza bunelor practice.

Impact social: Sporirea înțelegerii, conștientizării de către toată societatea a esenței și semnificației sistemului depozit de returnare, și mai ales a implicațiilor pozitive ale acestuia asupra mediului, economiei și societății (inclusiv sănătății umane).

Activitățile desfășurate în cadrul proiectului au generat un impact semnificativ asupra înțelegerii premiselor și implicațiilor implementării Sistemului de Garanție-Returnare (SGR) în Republica Moldova, oferind atât fundament academic, cât și suport pentru procesul decizional la nivel național.

În primul rând, studiul privind percepțiile consumatorilor a permis evaluarea nivelului de cunoaștere și a motivațiilor legate de participarea populației la SGR. Rezultatele au arătat că informarea adecvată și reducerea barierelor logistice pot crește considerabil disponibilitatea

consumatorilor de a returna ambalajele reciclabile. Testarea celor patru ipoteze a oferit o bază analitică solidă pentru înțelegerea comportamentului consumatorilor, iar datele colectate de la 608 respondenți constituie o primă bază de referință națională în domeniu.

Un alt impact relevant derivă din analiza pregătirii financiare a consumatorilor. Identificarea faptului că majoritatea consideră acceptabilă taxa de 2 lei și preferă recuperarea acesteia sub formă de reducere la achizițiile viitoare reprezintă un argument util pentru instituțiile implicate în proiectarea mecanismelor operaționale ale SGR. Această concluzie sprijină elaborarea unor instrumente care să asigure un grad ridicat de acceptare socială.

Studiul dedicat producătorilor, importatorilor, comercianților și reciclatorilor a scos în evidență principalele dificultăți anticipate de mediul economic, cum ar fi costurile suplimentare, ajustarea ambalajelor conform cerințelor SGR și provocările logistice. În același timp, au fost identificate tipuri de stimulente care pot contribui la implementarea eficientă a sistemului. Aceste rezultate oferă o imagine comprehensivă asupra nevoilor actorilor implicați.

Analiza avantajelor și dezavantajelor SGR a consolidat perspectiva strategică asupra rolului sistemului în gestionarea deșeurilor și în promovarea economiei circulare. Concluziile indică faptul că SGR ar putea conduce la creșterea ratei de colectare și reciclare, reducerea poluării și stimularea comportamentelor responsabile. Totodată, cercetarea a evidențiat provocările ce trebuie abordate în perioada premergătoare anului 2027, precum investițiile în infrastructură și potențialele reticențe ale operatorilor economici.

Impactul științific al activităților este consolidat prin participarea echipei la diverse manifestări academice, elaborarea rapoartelor și publicarea articolelor, inclusiv în baze de date internaționale. Premiul obținut prin medalii confirmă relevanța și calitatea cercetărilor întreprinse.

În ansamblu, etapa 2025 a contribuit decisiv la fundamentarea implementării SGR în Republica Moldova, prin generarea de date empirice, identificarea provocărilor și formularea de recomandări utile pentru autorități, actori economici și comunitatea științifică.

8. Colaborare la nivel național în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

În cadrul proiectului a fost inițiată o colaborare cu AO Reciclare. Președintele Asociației, Vlada Vutcarău, fiind și doctoranda ASEM, a participat în calitate de voluntariat la efectuarea studiului privind implementarea Sistemului de Garantare Returnare a ambalajului în Republica Moldova (*chestionarea agenților economici*). A continuat colaborarea cu Ministerul Mediului, unde s-a participat la ședințele Grupului de lucru interinstituțional pentru promovarea economiei verzi, economiei circulare și ESG.

9. Colaborare la nivel internațional în cadrul implementării proiectului (obligatoriu)

Moderator Track 1: Emerging economic, societal and environmental challenges for European policy making la Conferința Challenges, opportunities, and policies for sustainability in the European Union, organizată de Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, România, 29–31 mai 2025., (Perciun R.) <https://nextstep.eu.uaic.ro/wp-content/uploads/2025/05/NextStepEU-2025-programme.pdf>

Universitatea Dunărea de Jos, Galați, facultatea Transfrontalieră, profesor invitat pentru cursul Ecoantreprenariat (Perciun R.)

10. Dificultățile în realizarea proiectului de natură financiară, organizatorică, legate de resursele umane etc. (obligatoriu).

În derularea proiectului au apărut dificultăți semnificative, în special din cauza procedurilor administrative impuse de ANCD. Nivelul ridicat de birocratizare face procesul rigid, iar necesitatea de a respecta strict planul inițial nu corespunde specificului activităților de cercetare, care impun adesea ajustări rapide. Orice modificare necesită aprobări suplimentare, ceea ce încetinește considerabil realizarea activităților și limitează posibilitatea de a răspunde prompt invitațiilor sau oportunităților apărute din inițiative proprii, relevante pentru dezvoltarea proiectului.

Totodată, mecanismul actual de finanțare, bazat exclusiv pe rambursare după efectuarea cheltuielilor, pune presiune financiară asupra echipei de cercetare și/sau a instituției. Practic, proiectul nu beneficiază de o finanțare anticipată, ci de o compensare tardivă, ceea ce obligă echipa sau ASEM să acopere costurile din resurse proprii.

O altă provocare semnificativă în implementarea proiectului rezidă în ritmul îndelungat al procesului editorial în revistele cotate, ceea ce poate genera întârzieri în diseminarea rezultatelor științifice și în valorizarea contribuțiilor cercetării. De aici reiese, că cel mai mare impediment este și perioada mică (din punct de vedere a cercetării științifice de 1,5 ani) de implementare a proiectelor.

11. Recomandări, propuneri (opțional).

1. **Simplificarea procedurilor administrative** – Reducerea numărului de documente și aprobări necesare pentru ajustări minore ale activităților.

2. **Flexibilitate în actualizarea planului de activități** – Cercetarea necesită adaptare continuă. Se recomandă permiterea unor modificări justificate fără proceduri îndelungate, mai ales în cazul participării la evenimente, invitații internaționale sau oportunități apărute spontan.

3. **Revizuirea mecanismului de finanțare** – Trecerea de la rambursare post-cheltuială la **pre-finanțare parțială**, pentru a reduce presiunea financiară asupra echipelor de cercetători și instituției.

4. **Standardizarea criteriilor de evaluare a excelenței** – Definirea clară a elementelor care constituie „exceleță în cercetare” (publicații, mobilități, networking internațional, rezultate aplicative), pentru alinierea așteptărilor dintre ANCD și instituții/echipele de cercetare.

5. **Digitalizarea proceselor administrative** – Implementarea unei platforme online pentru depunerea și aprobarea documentelor, reducând timpul de procesare, erorile birocratice și risipă de hârtie (fiecare document este triplat de fiecare dată).

Conducătorul de proiect Perciun Rodica

LȘ

Rezumatul activității și a rezultatelor obținute în proiect

Cifra proiectului **24.80012.7007.10SE**

Denumirea Proiectului „Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova”

Scopul principal al acestui proiect constă în identificarea impactului social al implementării Sistemului depozit de returnare a ambalajului reciclabil (plastic, sticlă, doze) pentru cele mai expuse grupuri țintă pe întregul lanț de aprovizionare în Republica Moldova.

Obiectivul etapei anului 2024: Analiza conceptului, esenței și mecanismului de funcționare a Sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile.

Obiectivul etapei anului 2025: Analiza premiselor de implementare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile în Republica Moldova, precum și al impactului acestuia.

Obiectivele specifice ale proiectului:

1. De a cerceta și a fundamenta din punct de vedere științific conceptul de Sistem de depozit de returnare a ambalajelor reciclabile (plastic, sticlă, etc)).
2. De a analiza experiența țărilor din UE care implementează cu succes acest sistem de depozit
3. De a analiza premisele de implementare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile în Republica Moldova
4. De a analiza impactul sistemului depozit de returnare în Republica Moldova.

Rezultatele obținute:

- A fost analizat conceptul și mecanismul de funcționare a sistemului depozit de returnare a ambalajelor reciclabile.

- A fost analizată experiența internațională și practica de implementare a sistemului depozit de returnare în UE.

- A fost efectuat un studiu ”Percepțiile consumatorilor privind implementarea sistemului de garanție-returnare”. Rezultatele au evidențiat rolul fundamental al populației în optimizarea funcționării SGR și au subliniat necesitatea desfășurării campaniilor de informare și educare, pentru a încuraja participarea activă și pentru a crește gradul de conștientizare privind beneficiile economiei circulare. Cercetarea s-a bazat pe răspunsurile a 608 respondenți..

- A fost analizat gradul de pregătire financiară a consumatorilor privind participarea la SGR. Rezultatele arată că aproximativ 80% dintre respondenți consideră adecvată taxa de 2 MDL, iar 55% preferă rambursarea sub formă de reducere la următoarele cumpărături.

- A fost realizat un studiu privind implementarea SGR în Republica Moldova, care a constatat în identificarea impactului implementării SGR pentru importatori/producători, comercianți și reciclatori. Studiul a permis identificarea principalelor impedimente anticipate de către agenții economici în implementarea SGR. Totodată, studiul a dus la elucidarea tipurilor de stimulente care ar motiva actorii principali să implementeze eficient SGR în contextul economic al Republicii Moldova.

Impactul științific al activităților este consolidat și prin participarea echipei la 9 manifestări academice, colectarea de date empirice, elaborarea a 8 publicații, inclusiv în baze de date WoS și Scopus, organizarea a 2 mese rotunde. Premiile obținute prin 3 medalii la expozițiile internaționale confirmă relevanța și calitatea cercetărilor întreprinse.

În ansamblu, proiectul a contribuit decisiv la fundamentarea implementării SGR în Republica Moldova, prin generarea de date empirice, identificarea provocărilor și formularea de recomandări utile pentru autorități, actori economici și comunitatea științifică.

Proiect Director Perciun Rodica
04.12.2025

seunatare
04.12.2025
specialist s. Resurse Umane
Jelony

Summary of Activities and Results Achieved in the Project

Project Code: 24.80012.7007.10SE

Project Title: Social impact analysis for the return guarantee system of recyclable packaging in the Republic of Moldova

The research aims is to identify the social impact of implementing the Deposit-Return System (DRS) for recyclable packaging (plastic, glass, cans) on the most vulnerable target groups across the entire supply chain in the Republic of Moldova.

The purposes of the 2024 project stage: Analysis of the concept, essence, and operational mechanism of the Deposit-Return System for recyclable packaging.

The purposes of the 2025 project stage: Analysis of the prerequisites for implementing the Deposit-Return System for recyclable packaging in the Republic of Moldova, as well as its impact.

Specific aims

1. To research and scientifically substantiate the concept of the DRS for recyclable packaging.
2. To analyze the experience of EU countries that have successfully implemented the deposit-return system.
3. To analyze the prerequisites for implementing the DRS in the Republic of Moldova.
4. To analyze the impact of the Deposit-Return System in the Republic of Moldova.

Results achieved:

- The concept and operational mechanism of the Deposit-Return System for recyclable packaging were analyzed.
- International experience and EU best practices regarding the implementation of the Deposit-Return System were examined.
- A study entitled “*Consumer Perceptions Regarding the Implementation of the Deposit-Return System*” was conducted. The results highlighted the fundamental role of the population in optimizing the functioning of the DRS and emphasized the need for information and education campaigns to encourage active participation and increase awareness of the benefits of the circular economy. The research was based on responses from 608 respondents.
- The level of consumers’ financial preparedness to participate in the DRS was analyzed. The results show that approximately 80% of respondents consider the deposit fee of 2 MDL to be appropriate, while 55% prefer reimbursement in the form of a discount on future purchases.
- A study on the implementation of the DRS in the Republic of Moldova was conducted, focusing on identifying the impact of DRS implementation on importers/producers, retailers, and recyclers. The study enabled the identification of the main impediments anticipated by economic operators in implementing the DRS. At the same time, it clarified the types of incentives that would motivate key stakeholders to effectively implement the DRS within the economic context of the Republic of Moldova.
- The scientific impact of the activities was further strengthened through the team’s participation in 9 academic events, the collection of empirical data, the preparation of 8 publications (including those indexed in WoS and Scopus), and the organization of 2 round tables. The awards obtained—3 medals at international exhibitions—confirm the relevance and quality of the research conducted.

Overall, the project made a decisive contribution to substantiating the implementation of the DRS in the Republic of Moldova by generating empirical data, identifying challenges, and formulating useful recommendations for public authorities, economic actors, and the scientific community.

Project Director Perciun Rodica
04.12.2025

scunatara
04.12.2025
specialist s. Resurse Umane
Jelony

**Lista lucrărilor științifice, științifico-metodice și didactice
publicate în anii 2024-2025 în cadrul proiectului
24.80012.7007.10SE Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a
ambalajului reciclabil în Republica Moldova**

în reviste din bazele de date Web of Science și SCOPUS (cu indicarea factorului de impact IF)

1. TIMOFEI, O., PERCIUN, R., IORDACHI, V. (2025). Consumer perceptions in the implementation of deposit return system. *Scientific Papers. Series "Management, Economic Engineering in Agriculture and Rural Development"*, 25(2), 855. ISSN 2284-7995, ISSN Online 2285-3952. IF=0.9(2024). Disponibil: https://managementjournal.usamv.ro/pdf/vol.25_2/volume_25_2_2025.pdf

Articole în materiale ale conferințelor științifice

în lucrările conferințelor științifice internaționale (peste hotare)

2. PERCIUN, R., IORDACHI, V., TIMOFEI, O. (2025). Citizen engagement in ecological transition and circular economy in the Republic of Moldova: evaluating attitudes towards sustainability. În *Challenges, opportunities, and policies for sustainability in the European Union: Proceedings of the NextStepEU International Conference* (pp. 145–177). Iași, România: Facultatea de Economie și Administrarea Afacerilor, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”. DOI: 10.47743/nextstep.eu.2025-11145. Disponibil la: https://nextstep.eu.uaic.ro/wp-content/uploads/2025/10/NextStepEU_online.pdf

3. PERCIUN, R.; IORDACHI, V.; TIMOFEI, O. Deposit refund systems as effective tools for the circular economy transition: evidence from the Republic of Moldova. În: *Proceedings of the IX International Applied Social Sciences Congress (C-IASOS – 2025)*, 13–15 October 2025. Rome: Sapienza University, pp. 664-678. Sapienza University, Rome, Italy. ISBN: 978-625-94328-6-1. Disponibil la: https://drive.google.com/file/d/1Jp9bvVA8PAWGyP9qbZAhlaDD7KNZLt_s/view?usp=sharing

Teze ale conferințelor științifice internaționale (Republica Moldova)

4. PERCIUN, R., VUTCARĂU, V. (2025). Deposit-return system in Republic of Moldova: the potential advantages and disadvantages. În *International Scientific-Practical Conference Economic Growth in the Face of Global Challenges: Strategies for Sustainable Growth, Demographic Resilience, and Social Equity*, XIX ediție, 9–10 octombrie 2025, INCE ASEM. Disponibil la: https://www.ince.md/wp-content/uploads/2025/10/Extended_Conference_Programme_NIER_2025.pdf

Materiale la saloanele de invenții

5. PERCIUN, R., TIMOFEI, O., IORDACHI, V. (2025). Rezultatele științifice obținute în cadrul proiectului „Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova”. Poster prezentat la *Expoziția Internațională Specializată (EIS) „INFOINVENT-2025”*, XIX ediție. Disponibil la: <https://infoinvent.md/>

6. PERCIUN, R., TIMOFEI, O., IORDACHI, V. (2025). Consumer Perceptions in the Implementation of Deposit Return System. Poster prezentat la *4th edition of International Exhibition*

of Innovation and Technology Transfer - Excellent IDEA 2025, Chișinău, Republica Moldova, 11–12 septembrie 2025. Disponibil la: <https://excellentidea.ase.md/>

7. PERCIUN, R., TIMOFEI, O., IORDACHI, V. (2025). Scientific results obtained within the project 24.80012.7007.10SE “Social impact analysis for the return guarantee system of recyclable packaging in the Republic of Moldova”. Poster prezentat la *Euroinvent 2025*, Iași, România. Disponibil la: https://www.euroinvent.org/cat/EUROINVENT_2025.pdf

Lucrări științifico-metodice și didactice

8. PERCIUN R., IORDACHI V, TIMOFEI O. Sisteme de garanție-returnare al ambalajului reciclabil. Ghid,. Academia de Studii Economice din Moldova, Institutul National de Cercetări Economice. – Chișinău: [S. n.], 2024 - 57 p. ISBN SBN 978-5-86654-182-9., <https://rses.ince.md/items/486c3f5a-550a-46be-b5eb-b41d6cb2adc1>

Executarea devizului de cheltuieli,
conform anexei nr. 2.3 din contractul de finanțare pentru anul 2025
Cifrul proiectului: 24.80012.7007.10SE

Cheltuieli, mii lei				
Denumirea	Cod		Anul de gestiune	
	Eco (k6)	Aprobat	Modificat +/-	Precizat
Deplasări în interes de serviciu peste hotare	222720	41,05	+10,50	51,55
Servicii medicale	222810			
Servicii editare	222910			
Servicii de cercetări științifice	222930	124,15		124,15
Servicii neatribuite altor aliniate	222999	15,6	-15,60	
Cheltuieli curente neatribuite la alte categorii	281900	11,7	+5,10	16,80
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizite de birou	316110			
Procurarea activelor nemateriale	317110			
Procurarea materialelor pentru scopuri didactice, științifice și alte scopuri	335110			
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou	336110			
Total		192,5		192,5

Conducătorul organizației / (Stratan Alexandru)

Contabil /economist / (Guțu Nadejda)

Conducătorul de proiect / (Perciun Rodica)

Data: 04.12.2025

LS.

Anexa 5. Avizele Comisiei de Etică

AVIZUL COMISIEI DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE AL INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE, ASEM

DATE DE IDENTIFICARE ALE PROIECTULUI	
Titlul proiectului: Proiectul 24.80012.7007.10SE „Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova”. Proiectul este realizat de echipa de cercetători a Institutului Național de Cercetări Economice (ASEM) și este finanțat de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare (ANCD).	
Numele cercetătorului principal (conducătorul de proiect): PERCIUN Rodica, dr.hab.	
Secția (Centrul de Cercetare): Secția Cercetări Financiare și Monetare	
Cerere de avizare metodologiei de realizare chestionării: Studiu privind Implementarea Sistemului de Garantare Returnare a ambalajului în Republica Moldova.	
DOCUMENTE EVALUATE	
Chestionarul (în l.română)	1 ex
Decizia comisiei:	
Se aprobă Metodologia de realizare a chestionării, cu următoarele completări: - Modul de răspuns nu este clar. Trebuie specificat explicit înainte de completare dacă respondentul trebuie să bifeze, să selecteze o opțiune sau să completeze text. - Chestionarul are nevoie de un format mai structurat și mai lizibil, cu secțiuni delimitate, opțiuni aliniate și câmpuri de răspuns vizibile; - Este necesară redactarea ortografică a textului chestionarului. Documentul corespunde rigorilor Regulamentului privind cercetările sociologice și poate fi aplicat pentru cercetările calitative propuse.	
Președintele Comisiei de Etică al INCE:	
Viorica POPA, dr.	
Avizul a fost aprobat la ședința Comisiei de etică din 3 februarie 2025, proces verbal nr. 6, întocmit în două exemplare, din care unul se păstrează la secretariatul Comisiei de Etică al INCE,ASEM, iar cel de-al doilea se înmânează solicitantului.	
Data <u>3 februarie 2025</u>	Semnătura cercetătorului principal
	(la primirea avizului) <u>[Semnătură]</u>

**AVIZUL COMISIEI DE ETICĂ A CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE
AL INSTITUTULUI NAȚIONAL DE CERCETĂRI ECONOMICE, ASEM**

DATE DE IDENTIFICARE ALE PROIECTULUI	
Titlul proiectului: 24.80012.7007.10SE "Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova"	
Numele cercetătorului principal (conducătorul de proiect): PERCIUN Rodica, dr.hab.	
Secția (Centrul de Cercetare): Secția Cercetări Financiare și Monetare	
Cerere de avizare metodologiei de realizare chestionării: Percepțiile consumatorilor asupra sistemului de garantare-returnare a ambalajului reciclabil	
DOCUMENTE EVALUATE	
Chestionarul (în l.română)	1 ex
Decizia comisiei:	
Se aprobă Metodologia de realizare a chestionării: Percepțiile consumatorilor asupra sistemului de garantare-returnare a ambalajului reciclabil. Documentul corespunde rigorilor Regulamentului privind cercetările sociologice și pot fi aplicate pentru cercetările calitative propuse.	

Președintele Comisiei de Etică al INCE:

Viorica POPA, dr.

Popa V

Avizul a fost aprobat la ședința Comisiei de etică din 15 ianuarie 2025, proces verbal nr. 1, întocmit în două exemplare, din care unul se păstrează la secretariatul Comisiei de Etică al INCE,ASEM, iar cel de-al doilea se înmânează solicitantului.

Data *15 ianuarie 2025*

Semnătura cercetătorului principal

(la primirea avizului)

[Signature]

DECIZIA nr. 6/4
Senatului ASEM
din 26 noiembrie 2025

Luînd act de raportul „*Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova*”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 24.80012.7007.10SE, prezentat de directorul de proiect dna Perciun Rodica, dr. hab., conf. cercetător, Senatului ASEM constată că pe parcursul anului 2025 au fost realizate cu succes obiectivele planificate. La realizarea proiectului au participat 3 persoane, dintre care 1 dr. hab., 2 dr. Valoarea finanțării a constituit 192,5 mii lei. Activitățile și rezultatele obținute în anul 2025 corespund planului anual:

1. A fost efectuat un studiu ”Percepțiile consumatorilor privind implementarea sistemului de garanție-returnare”, în baza chestionarului, pentru a identifica gradul de pregătire socială pentru integrarea sistemului depozit de returnare. Chestionarul a fost aprobat la Comisia de Etică INCE (se anexează) și conține 26 de întrebări. La sondaj au participat 608 respondenți. Chestionarul a fost plasat pe Google Forms: <https://forms.gle/NkeaWH1PdxtHnNRh8>. Răspunsurile au fost acumulate în format mixt: online prin Google Forms, dar și prin intermediul telefonului. Toate răspunsurile sunt în anonimat, astfel, au fost păstrate toate drepturile de confidențialitate a respondenților.

2. În chestionarul menționat mai sus, a fost inclus un set de întrebări destinate identificării opiniei respondenților privind tariful pe care îl preferă, gradul de pregătire de a achita acest supliment la preț, gradul de percepere a poverii financiare asupra bugetului familiei, precum și capacitatea de plată. Răspunsurile oferite de cei 608 respondenți au permis elaborarea studiului ”Gradul de pregătire financiară a consumatorilor privind participarea la SGR”, care a identificat tarifele preferate de populație și capacitatea de plată a utilizatorilor.

3. A fost elaborat un studiu ”Implementarea Sistemului de Garantare Returnare a ambalajului în Republica Moldova”, în baza chestionarului, destinat pentru principalii actori implicați. Chestionarul a fost aprobat la Comisia de Etică INCE (se anexează). Acest sondaj a vizat producătorii/importatorii de produse cu ambalaje returnabile, comerțanții (în special retailurile mari), care urmează să instaleze SGR și reciclatorii. La sondaj au răspuns 26 de agenți economici. Chestionarul a fost plasat pe platforma Google Forms <https://forms.gle/rSWyimZBRA6Y4tvD6>. Metodologia de colectare a răspunsurilor, a fost, de asemenea, mixtă online și prin telefon. A fost efectuat un studiu privind situația actuală în R. Moldova cu privire la deșeurile, care se returnează prin intermediul sistemului depozit. Raportul conține informație doar pentru anii 2022-2023.

4. Au fost identificate avantajele și dezavantajele sistemului de depozit de returnare pentru R. Moldova.

5. Au fost pregătite 3 rapoarte în cadrul a 3 conferințe internaționale peste hotare.

6. S-a participat la 3 expoziții internaționale: „INFOINVENT-2025”, ediția a XIX-a, Excellent IDEA 2025, (medalie de aur), Euroinvent 2025, Iasi, România, (medalie de argint).

7. Se planifică organizarea Mesei Rotunde Sistemul de garanție-returnare în R. Moldova: rezultatele cercetării și perspective de implementare, 01.12.2025. În cadrul mesei rotunde au fost prezentate 2 rapoarte. În urma celor consemnate Senatul ASEM

DECIDE:

1. A aproba Raportul pentru anul 2025 și rezultatele activității de cercetare științifică realizate în cadrul proiectului de cercetare și inovare ”*Analiza impactului social pentru sistemul de garanție de returnare a ambalajului reciclabil în Republica Moldova*”, înscris în Registrul de stat al proiectelor din sfera științei și inovării cu cifrul: 24.80012.7007.10SE, director de proiect: Perciun Rodica, dr. hab., conf. cercetător.

2. A transmite Raportul anual al proiectului însoțit de decizia Senatului ASEM către ANCD până la 5 decembrie 2025 pe suport de hârtie (3 exemplare) și electronic (versiuni identice). (responsabil: directorul de proiect).

3. A publica în Acces Deschis raportul anual al proiectului pe pagina oficială a INCE ASEM în termen de 3 zile, în conformitate cu reglementările naționale (responsabili: directorul de proiect, direcția tehnologii informaționale).

Președinte al Senatului ASEM
prof. univ., dr. hab.,
academician

Secretar științific
al Senatului A.S.E.M.

Alexandru STRATAN

Diana BRAGOI